

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 9.11.2022 г.
COM(2022) 595 final

2022/0369 (APP)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември
2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Настоящото предложение за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093¹ се представя заедно с предложението за Регламент за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна² и предложението за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046³ по отношение на създаването на диверсифицирана стратегия за финансиране като общ метод за заемане на средства.

След непровокираното и необосновано руско нахлуване в Украйна Съюзът предостави значителна подкрепа на Украйна за укрепване на нейната устойчивост, предоставяне на хуманитарна помощ, военна помощ и друга подкрепа. Украйна ще се нуждае от постоянна помощ, за да поддържа функционирането на държавата.

Макрофинансовата помощ (МФП) за Украйна от страна на Съюза досега бе щедра и ефективна, но се предоставяше *ad hoc*, като обхващаше няколко месеца едновременно, и за нея бяха необходими значително провизиране от бюджета на Съюза и национални гаранции във всеки кръг на финансиране. Опитът със заемите за макрофинансова помощ (МФП) за Украйна разкри ограниченията при финансирането на провизиите за нови програми за заеми в рамките на таваните на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. Използването на гаранции от държавите членки, които да допълнят бюджетните ресурси, доведе до многобройни оперативни и финансови недостатъци. Фрагментираният подход, който трябваше да се приложи за неотдашните заеми за МФП в полза на Украйна, вече не е устойчив в контекста на настоящата ситуация. За бюджета на Съюза трябва да бъде намерено структурно решение, за да се гарантира непрекъснатата финансова подкрепа за Украйна.

С изменението на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 бюджетното покритие, което понастоящем се прилага за заемите за държавите членки, ще бъде разширено, така че да включва и заемите за Украйна, налични за 2023 г. и 2024 г., което се отнася до финансова помощ, по отношение на която през тези години се приема решение за разрешаване на освобождаването. Съответно, ако Съюзът трябва да изпълни задължения за погасяване със средства от бюджета на Съюза — в случай че държава бенефициер (държава членка или Украйна за финансовата помощ, предоставена за 2023 г. и 2024 г.) не успее да извърши своевременно дължимото плащане — необходимите суми ще бъдат мобилизирани над таваните на МФР до тавана на собствените ресурси (от т.нар. „таван на бюджета на ЕС“).

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11).

² Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна (макрофинансова помощ +) (COM(2022) 597).

³ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

В съответното изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 се предвижда заемите да се организират въз основа на диверсифицираната стратегия за финансиране. Благодарение на диверсифицираната стратегия за финансиране всеки възникващ временен недостиг на парични средства може да бъде преодолян чрез използване на пула за ликвидност, който подкрепя това решение. Следователно съчетаването на диверсифицираната стратегия за финансиране и съгласуването на бюджетното покритие на заемите за Украйна за финансова помощ за 2023 г. и 2024 г. с това на държавите членки в Регламента за МФР гарантира стабилна, гъвкава и ефикасна рамка за финансова помощ за Украйна. Двете изменения ще позволят да се въведе структурирано решение за финансиране с цел да продължи подкрепата на ЕС за Украйна, предложена в регламента за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна.

Бюджетното покритие от тавана на бюджета на ЕС следва да се прилага само за новата финансова помощ за Украйна, която е на разположение за 2023 г. и 2024 г. и е разрешена в съответствие с член 220, параграф 1 от Финансовия регламент.

За да се даде възможност да бъде предоставяна бърза и ефективна подкрепа на Украйна, се предлага това конкретно предложение за целенасочено изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 да се разглежда като самостоятелно предложение, отделно от предложението от 22 декември 2021 г. (СОМ(2021) 569).

2. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Правно основание

Член 312 отДФЕС представлява правното основание за приемането на многогодишната финансова рамка.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Инициативата попада в област на политиката, в която ЕС има изключителни правомощия (съгласно член 312 отДФЕС). Поради това принципът на субсидиарност не се прилага.

• Пропорционалност

Промените са пропорционални на неотложните нужди от създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна, който може да бъде въведен едва след като бюджетното покритие, което понастоящем се прилага за заемите за държавите членки над таваните на МФР до тавана на собствените ресурси, бъде разширено, за да обхване Украйна за финансовата помощ, налична за 2023 г. и 2024 г.

• Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението

Съгласно действащите разпоредби на член 2, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 сумите, необходими за изпълнение на задълженията на Съюза за погасяване при операции по получаване и отпускане на заеми, в случай че Съюзът не получи от държавата членка бенефициер своевременно дължимото плащане (т.е. мобилизирането на гаранция за финансова помощ за държавите членки), ще бъдат мобилизирани над

таваните на МФР. Тази разпоредба беше въведена за първи път в член 3, параграф 2 от Регламент № 1311/2013⁴ на Съвета за определяне на МФР за периода 2014—2020 г.

Мобилизираната сума не може да води до превишаване на тавана на собствените ресурси. Следователно разпоредбата, с която се разширява бюджетното покритие от тавана на бюджета на ЕС, за да бъде включена гаранцията за финансова помощ за Украйна, е съвместима с член 312, параграфи 1 и 3 от ДФЕС, съгласно които МФР „цели да осигури систематичност в развитието на разходите на Съюза в рамките на неговите собствени ресурси“ и „предвижда всички други разпоредби, необходими за нормалното протичане на годишната бюджетна процедура“.

3. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Като разширява обхвата на мобилизирането на гаранция за финансова помощ над таваните на МФР, за да бъде включена Украйна за финансовата помощ, налична за 2023 г. и 2024 г., в допълнение към финансовата помощ за държавите — членки на ЕС, предложението ще позволи да се използват по-ефективно бюджетните ресурси под таваните на МФР. Възможността за мобилизиране на гаранцията над таваните на МФР ще осигури пълно покритие за финансовата помощ за Украйна, която ще е на разположение за 2023 г. и 2024 г., в съответствие с принципа на добро финансово управление. Предложението няма отражение върху разходите в МФР за периода 2021—2027 г.

⁴ Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета от 2 декември 2013 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 884—891).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 312 от него,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 106а от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент⁵,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Съюзът подкрепя Украйна с редица финансови мерки след непровокираната и неоправдана агресия на Русия. Подкрепата се предоставя *ad hoc* за ограничен период от време и за нея са необходими значително провизиране от бюджета на Съюза и национални гаранции.
- (2) Украйна ще се нуждае от постоянна помощ, за да поддържа функционирането на държавата. Очаква се Съюзът да допринесе заедно с други международни партньори за посрещането на тези неотложни нужди. За тази цел Съюзът прие нов инструмент съгласно Регламент (ЕС) [XXX] на Европейския парламент и на Съвета⁶. В съответствие с този инструмент значителна част от предвидената финансова помощ се предоставя под формата на заеми.
- (3) На фона на повишената външна нестабилност е целесъобразно да се предвиди структурирано решение за финансиране за 2023 г. и 2024 г. с цел да се осигури непрекъснатата финансова подкрепа за Украйна.
- (4) Поради това е целесъобразно да се даде възможност на Съюза да предостави необходимите бюджетни ресурси по устойчив и разумен начин. Това следва да се постигне, като се разшири обхватът на съществуващия механизъм под формата на гаранция от бюджета на Съюза, за да се покрие финансовата помощ, която е на разположение на Украйна през 2023 г. и 2024 г. Този механизъм следва да даде възможност да бъдат мобилизирани до 100 % от сумите по финансовите задължения, необходими за изпълнение на задълженията на Съюза

⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁶ ОВ [...], [...] г., стр. [...].

за погасяване при операции по получаване и отпускане на заеми, в случай че Съюзът не получи своевременно от държавата бенефициер дължимото плащане.

- (5) Следва да бъде възможно да се мобилизират необходимите бюджетни кредити в бюджета на Съюза над таваните на многогодишната финансова рамка за държавите членки, както и за финансовата помощ за Украйна, налична за 2023 г. и 2024 г. Тази възможност не следва да засяга задължението за спазване на тавана на собствените ресурси, определен в член 3, параграф 1 от Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета⁷.
- (6) Настоящият регламент следва да се прилага само за програмите за финансова помощ за Украйна, която е на разположение за 2023 г. и 2024 г.
- (7) Поради неотложността, предизвикана от извънредните обстоятелства вследствие на непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия, е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (8) Предвид сегашната ситуация в Украйна настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- (9) Поради това Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

В член 2, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 се добавя следната алинея:

„Когато е необходимо да се мобилизира гаранция за финансова помощ за Украйна, която е налична за 2023 г. и 2024 г. и е разрешена в съответствие с член 220, параграф 1 от Финансовия регламент, необходимата сума се мобилизира над таваните на МФР.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁷ Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1).

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател